

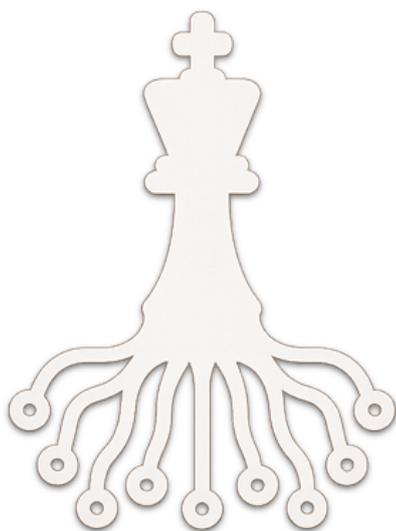
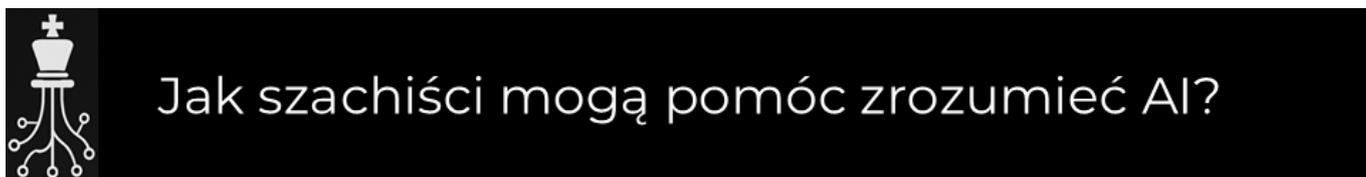
Chess XAI study

Weź udział w badaniu!

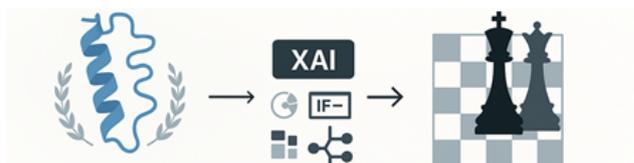
Zostaw swój adres e-mail poprzez formularz. Badanie będzie **anonimowe** - wyślemy Ci odpowiednie instrukcje, gdy rozpoczniemy eksperyment.

[Otwórz formularz zgłoszeniowy](#)

Dziękujemy!

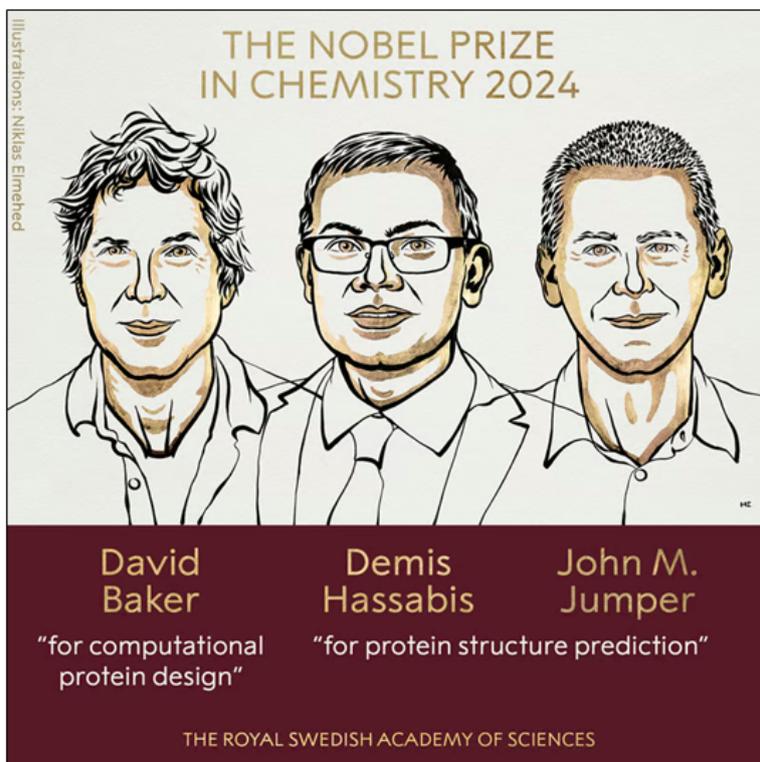

dr hab. Andrzej Siódmok, prof. UJ
Uniwersytet Jagielloński

Rok temu: AlphaFold święty Graal biologii

“Chess helped me win the Nobel Prize” D. Hassabis

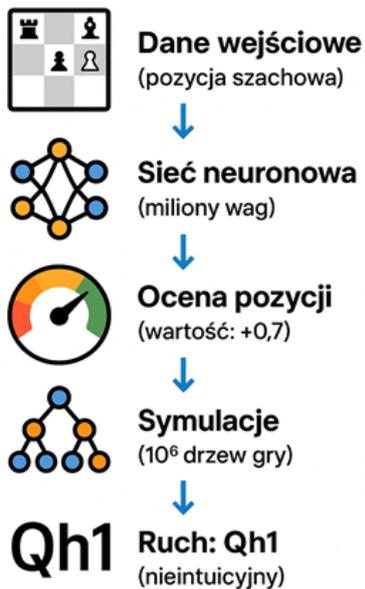

“so because of ... chess I started to think about thinking... and I started to improve my own thought processes... the computer play chess well I was intrigued and that got me into A.I.”

Problemy z interpretacją AI

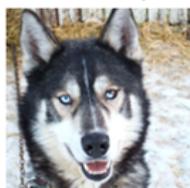
Jak AI „myśli”?

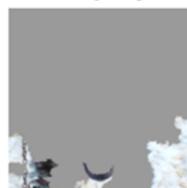
Nieintuicyjne cechy opisujące dane

```
relative_castling_rights
relative_piece_connectivity
wk_fgh_l2_bk_fgh_78
wk_not_l2_bk_de_78
wk_not_l2_bk_fgh_78
difference_king_safety_own_pieces
difference_castling_rights
.
```

Wnioski na podstawie błędnych przesłanek = ryzyko błędu

(a) Husky classified as wolf

(b) Explanation

Pytanie *Husky czy wilk?*

Odpowiedź *Husky*

Dlaczego? *Wykryto śnieg*

Co chcemy zrobić?

Jak objaśnić wnioskowanie?

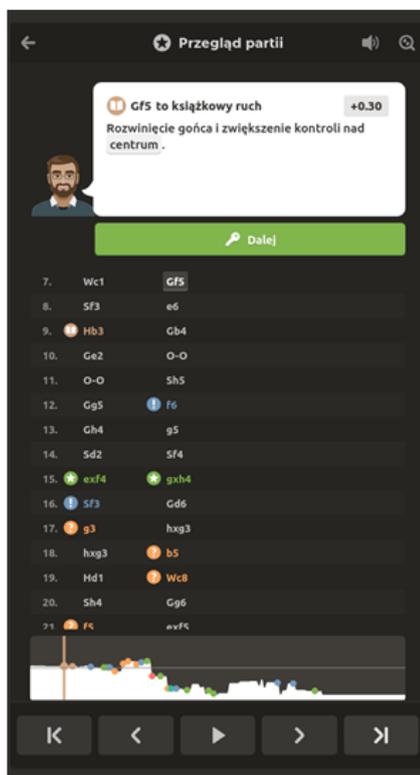
Czarne pudełko (black box)
→ 10 mln wag → decyzja

XAI: algorytmiczne metody objaśnialności
→ Ruch Qh1: 0,4 za linię h

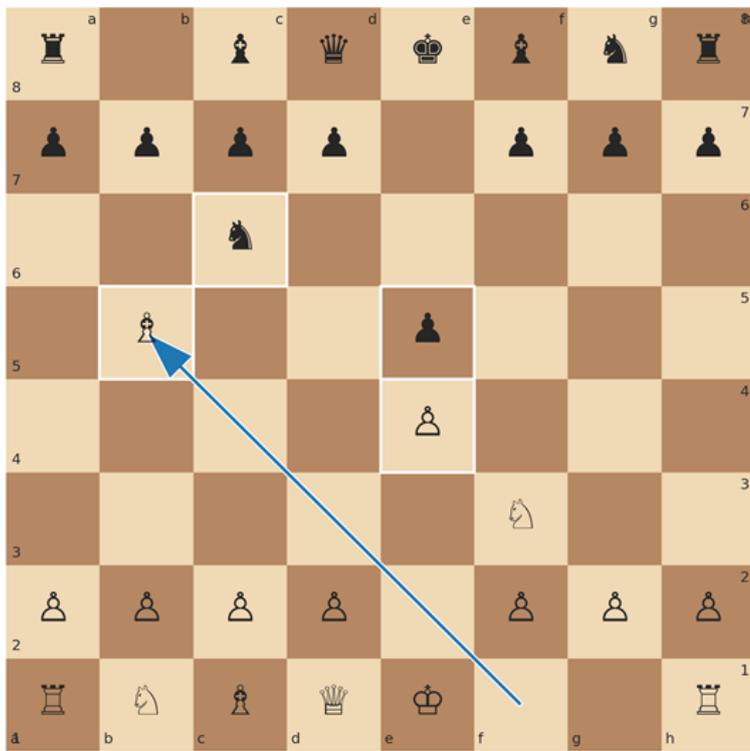
Tłumaczenie na język ludzi
→ AI widzi długoterminowy atak na króla

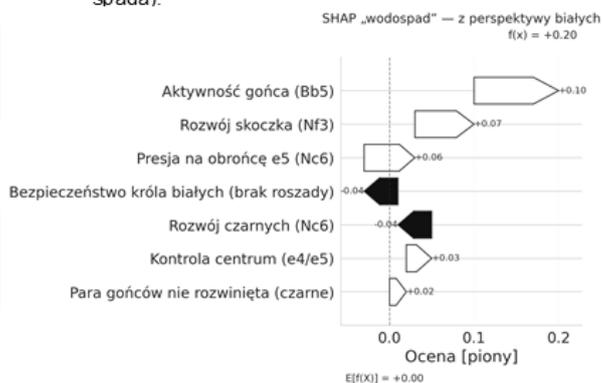
Krótko o eXplainable AI

Ruy Lopez (Hiszpańska) — po 3.Bb5

SHAP (Shapley Additive Explanations)

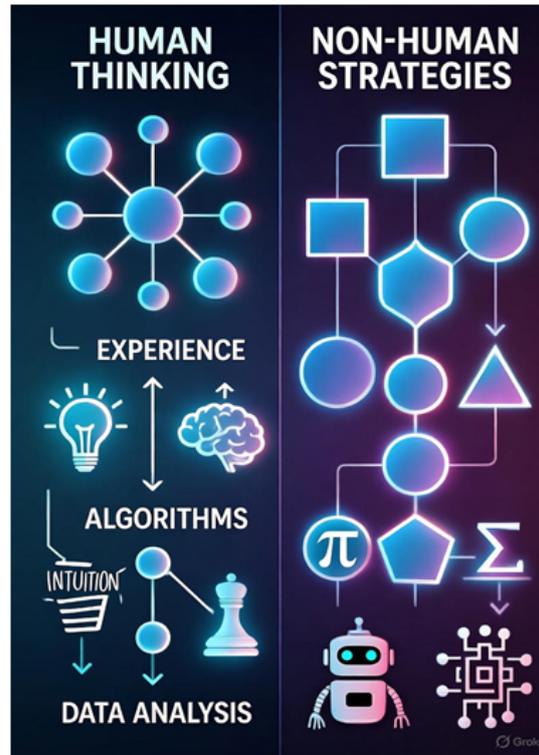
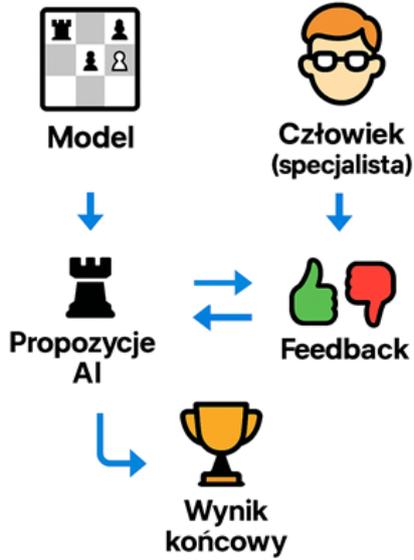
- O ile każda cecha podnosi lub obniża wynik modelu dla konkretnego przykładu.
- Wykorzystuje wartości **Shapleya** z teorii gier: „sprawiedliwie” dzieli wpływ między cechy, biorąc pod uwagę ich współdziałanie.
- Ma dwie kluczowe własności: **dokładność lokalną** (suma wkładów = wynik) i **spójność** (jeśli cecha pomaga bardziej w modelu, jej wkład nie spada).

Jak to osiągnąć?

HITL w szachach (Human-in-the-Loop)

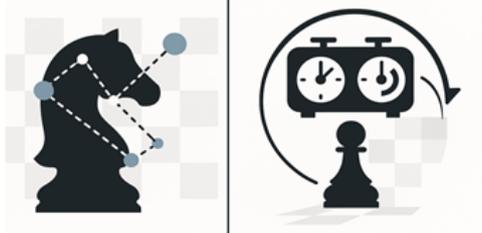

Dlaczego potrzebujemy właśnie Was

- **Ekspercka intuicja i plan:** jak formułować objaśnienia. "Ask an expert"

- **Domain knowledge:** które objaśnienia są użyteczne, co realnie „działa” przy zegarze i presji

Krótko o eXplainable AI

The screenshot shows a chess game in progress on a digital board. The board is oriented with white on top and black on bottom. The pieces are arranged as follows: White King on g1, White Rook on d1, White Rook on e1, White Pawn on a2, White Pawn on c3, White Pawn on f3, White Pawn on g4, White Pawn on h4, White Pawn on d5, White Pawn on f5, White Pawn on g6, White Pawn on h6, White Pawn on a7, White Pawn on c7, White Pawn on e7, White Pawn on f7, White Pawn on g8, White Pawn on h8, Black King on g8, Black Rook on f8, Black Knight on e7, Black Bishop on d6, Black Bishop on f6, Black Pawn on a6, Black Pawn on b6, Black Pawn on c6, Black Pawn on d6, Black Pawn on e6, Black Pawn on f6, Black Pawn on g6, Black Pawn on h6. A green arrow points to the White King on g8, which is highlighted with a star. A text box on the right side of the board provides an explanation: "Kh8 jest najlepsze To jest najsilniejsza opcja." with a score of -2.84. Below the text box are buttons for "Pokaż kontynuację", "Spróbuj ponownie", and "Dalej". A list of moves is shown below the board, with "Kh8" highlighted in green. The interface includes a timer (0:45), a player name (FM artin10862 (3073)), and a logo in the top left corner.

Przeгляд partii

Kh8 jest najlepsze -2.84
To jest najsilniejsza opcja.
Pokaż kontynuację
Spróbuj ponownie Dalej

32.	Wf61	Kh8
33.	Sf3	Gh5
34.	Wd3	Hh6
35.	Kg2	Gxf4
36.	Hf2	Hg7+
37.	Kf1	Gg3
38.	Wxe7	Gxf2
39.	Wxg7	Kxg7
40.	Kxf2	Gxf3
41.	Kxf3	Wf6
42.	Kf4	Kg6
43.	Wg3+	Kf7
44.	Wd3	h6
45.	Wd4	Kg6
46.	r4	hvr4

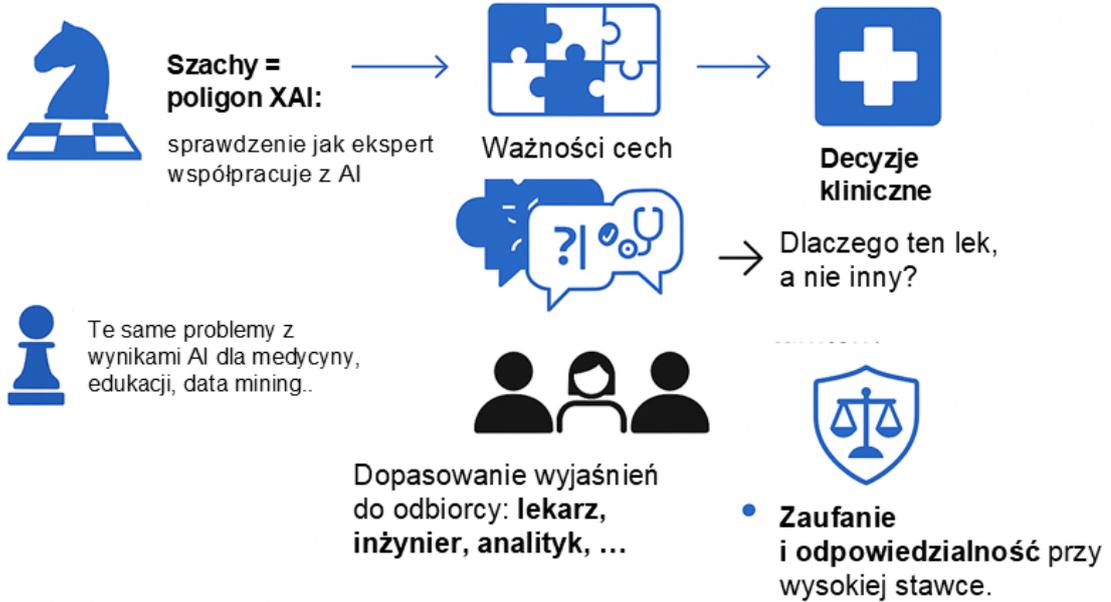
0:45

8.11.2025

The image shows a screenshot of a chess game interface. On the left is a standard chessboard with pieces in their starting positions. On the right, a panel titled "Przegląd partii" (Game Review) displays an AI explanation for a move. The explanation text is: "Gf5 to książkowy ruch. Rozwiniecie gońca i zwiększenie kontroli nad centrum." (Gf5 is a textbook move. Develop the knight and increase control over the center). Below the text is a green button labeled "Dalej" (Next). A list of moves follows, with the 15th move highlighted in green: "15. exf4 gxf4". At the bottom left, the text "nauka i szachy" is visible. At the bottom right, the date "8.11.2025" is displayed.

Po co to wszystko: od szachów do medycyny

From:
<https://www.geist.re/> - **GEIST Research Group**

Permanent link:
<https://www.geist.re/pub:projects:chessxai:start?rev=1762555174>

Last update: **2025/11/07 22:39**

